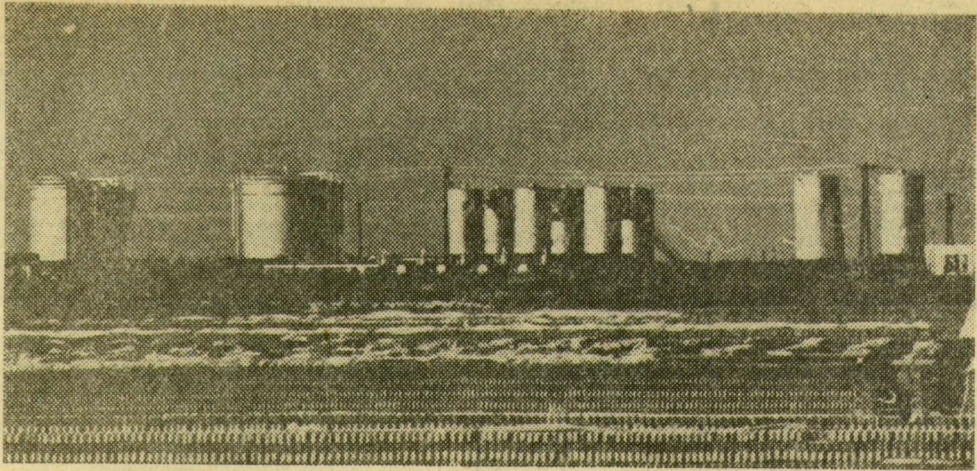

TANKÁLLOMÁS ALGYÓN

Horváth Dezső felvétele

Jeles felelet a leckére

Műszaki fejlesztés, kezdeményezés a minőségért a textilművekben

Jó, jobb, legjobb — a minőségnek ezek a fokozatai egyre kötelezőbb érvényűek a textiliparban. A Szegei Textilművek fejlődésének zálogát is a folytonos jobbítás törekvései jelentik. Az eddiginél jobb minőségű fonalat és szövetet adni azonban egyre nehezebb feladat, hisz egy bizonyos szinten már minden kis javulásért igen sokat kell tenni. Eppen ezért nagy jelentőségű, hogy az üzemben a szocialista brigádoktól a felső vezetésig mindinkább érvényesül a minőségi szemlélet, egyre több önkéntes óra van a színvonal-emelésnek a fonalat, teremtő gépek, a sebesen szövő automaták között.

Miután a programozott gyártásirányítás rendszerét az egész üzemre kiterjesztették, a továbbiakban ezt is a minőségi szemlélet erősítésére kívánják felhasználni. Ugyanígy az anyagi ösztönzés eszközeit is erre a területre koncentrálik.

A tavaly kezdett szatén-gyártás is eleve feltételezi, a rangosabb, minőségibb munkát. Ennél a termékénél ugyanis — évente 3-4 millió négyzetméter készül a nemrég létesített „fiók-szövedében” — jóval nagyobbak a követelmények.

Nem választható el egymástól a jobbra törekvés és a krónikusan visszatérő létszámlánc. A differenciált bérézés, a jó dolgozók megbecsülése mellett ezért további szervezési intézkedések is kellenek. S nagy szükség van a műszaki fejlesztésre, a gépek termelékenységének emelésére.

Ebből a leckéből már évek óta jelesre felelt a textilművek. Idén is kitűnően következtettségükkel, kezdeményezéseikkel. További 30 kártológépet látnak el például olyan szerkezettel, amely megkésztetési a teljesítményt, eddig 140 gépen alkalmazták már a sikeres újítást. Az így felszabaduló terület már „foglalt” az új gyűrűsfonógépek számára, összesen 12 korszerű berendezéssel gazdagodnak a fonodaiaik.

A vetülékcsevévelében automata csévelerakó szerkezet kerül 13 gépre, szintén újítás eredményeként. Két masina — születtek az NSZK-ban — kezdettől így van felszerelve; s mint nemrégiben a német szakemberek megállapították, a szegediek szerkesztette csévelerakó nemcsak hogy egyenértékű, de egyszerűbb, olcsóbb is.

A kiskundorozsmai üzemben további 80 régi — az ötödik ikset eléri — szövő-

gépet alakítanak át korszerű automatává. Így — ennek különösen nagy fontossága van — a létszámlánc tükrében — az a dolgozó, aki 4-6 gépet kezel eddig, akár húsz-huszonötöt is elláthat. Nő a termelékenység, olyan értelemben is, hogy tíz százalékkal többet termelnek a felújított masinák. Az automatizáláshoz nagy segítséget nyújt a gyár rendkívül öntevékeny műhelyeinek az öntöde is, amely a különféle öntvények elkészítését alkalmanként elvállalja.

Elkészült azoknak a szövő-

vőgépeknek a prototípusa is, amelyeken a szokottnál szélesebb, 130 centiméter széles szövetet lehet előállítani. Ezekből egyelőre 16-nak az elkészítését tervezik.

A jó, jobb, legjobb ugyan csupán egy melléknév fokozása, de ahol ebből a fokozásból jelesre vizsgáznak, ott a sikeres gazdálkodás felsőbb osztályába léphetnek a bizonyítvánnyal. Várhatóan így lesz ez a textilművekben is. Az első negyedévi jó eredmények minden esetre alapot adnak az optimizmushoz.

S. M.

Egészségvédelem a vegyiparban

A vegyiparban dolgozók lényegesen nagyobb hányada tartózkodik naphosszat egészségre ártalmas műhelyekben, mint bármely más iparág dolgozója. Ezért a Vegyipari Dolgozók Szakszervezete nagy gondot fordít az egész-

ségvédelemre. Sopronban például most épül és a tervek szerint még az idén elkészül egy 120 személyes gyógyüdülő. Jövő év tavaszától a beutaltak számára szakorvos orvosi és egészségügyi ellátást is biztosítanak.

S. M.

Ülést tartott a III. kerületi tanács

A szegedi III. kerületi tanács tegnap tartott ülést a Rákóczi utcai, alsóvárosi pártszervezet helyiségében. Vincze Antálnak, a III. kerületi tanács vb elnökének megnyitói szavai után a tanácsülés megtárgyalta és elfogadta a tavalyi költségvetés és közfejlesztési alap zárszámadásáról szóló jelentést, amelyet Markos Károly vb-titkár terjesztett elő. A következő napirendi pont volt a kerületben a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság életkörülményeinek alakulását és áruteremtő tevékenységét elemző jelentés, amelyet Makra Mihály vb-elnökhelyettes terjesztett elő.

Ismeretes, hogy Szeged négy termelőszövetkezete közül kettő, az Új Élet és a Móra Ferenc Tsz a III. kerületben van. A két tsz 7335 holdján 854 család él és találta meg a számítását a közös gazdaságokban. Mindkét termelőszövetkezet az utóbbi három év alatt a részes művelés mellett áttért a készpénzfizetési rendszerre olyan formában, hogy az elvégzett munka után já-

ró összeg 80 százalékát havonta fizetik a tagoknak, a fennmaradó 20 százalékot pedig az év végi zárszámadáskor kapják kézhez. Az előterjesztésben hangsúlyt kapott: a III. kerületben a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó lakosság kereseti lehetősége, s ezzel összefüggően életkörülménye is évről évre növekszik. Ez teszi lehetővé, hogy a tsz-gazdák, családok másképpen, jobban élnek, ruházkodnak, művelődnek, jobb lakáskörülményeket teremtettek maguknak. Jellemzőek a következő adatok: új házat épített, vagy a régit felújította mintegy száz család. Ötvenöt személygépkocsit vásároltak. 120 családban van motorke-rékpár. A tsz-tagság 90 százalékának van rádiója, s 400 család szobájában ott a televízió. Színházberlettel is vagy százan rendelkeznek. A napilapok és folyóiratok valamelyike ott van minden családban. A filmszínházak rendszeres látogatása ma már nem is újság. Ugyanezt mondhatjuk el a kerületi és a tsz-ekben levő könyvtárak könyveinek forgalmazásáról is.

További feladatok közt szerepel a tsz-tagok szocialista tudatának formálása és a még gazdaságosabb termelés. Növelni kell a szántóföldi kertészet és a hajtató-

sos primórtermelés területét; gyarapítani a sertés- és szarvasmarha-állományt, s lehetővé tenni tovább kell növelni az új telepítésű szőlő- és gyümölcs-területeket.

Az előterjesztéseket követő vitában felszólalt Sziládi Sándor, Teleki Ferenc, Finta Kálmán, Gyuris István, Finta István, Borka László, továbbá Czirik József, a Móra Ferenc Tsz, valamint Arends József, az Új Élet Tsz párttitkára. Az egyes problémákra Makra Mihály, illetve Vincze Antal adott választ.

Végül bejelentésekre, közérdekű kérdésekre került sor. Ördög Máttyás, Sziládi Sándor, Teleki Ferenc és Rajcsányi András tanács-tagok szorgalmazták a lakosság összefogásával az utcák és házak előtti területek hasznos parkosítását, virágosítását, amelyben szerepet vállalt a kerületi népfőrbizottság, s általában a lakóbizottságok. Csanádi Balázs szóvá tette, hogy a Vasasszentpéter és a Teréz utca kereszteződésében a hónapokkal ezelőtt felbontott útburkolatot még mindig nem állították helyre. Azt is kifogásolta, hogy a Cserzy Mihály utcában annyi személyautó parkol egész nap, hogy akadályozzák az áruszállítást a közeli üzletek-

Mennyi az a sok?

A munkát — annak mennyisége és minősége arányában — meg kell fizetni. Olyan törvény ez manapság nálunk, amelynek jogosságát, erkölcsösségét és humanizmusát minden tisztességes, törekvő ember elismeri, s csupán az immel-ámmal dolgozók, a lényegét nem értők, vagy a javíthatatlan demagógok teszik vita tárgyává. Nem véletlen, hogy amikor a párt és a kormány felvette az új gazdasági mechanizmus koncepcióját, egyértelmű igent mondott rá az ország. A differenciált bérézés megvalósítása, az anyagi érdekelttség elvének érvényesítése mindig is szimpatikus volt azoknak, akiknek lételemük a hasznos tevékenység, akik örömet lelik a gondolkodásban és az alkotásban. A vállalatok önállósításakor osztatlan egyetértést váltott ki az a jól átgondolt döntés is, hogy az érdem szerinti anyagi megbecsülésnek a nyereségrészesedésben is kifejezésre kell jutnia. Csak így várhatjuk el, hogy ki-ki a maga munkahelyén képességei maximumát vesse latba, és ezzel segítsen a társadalomnak a gyorsabb boldogulásban.

Valami még sincs rendben. Munkáskörökből, pártgyűlésekről, szakszervezeti tanácskozásokról jönnek a jelzések, hogy a helyes és országos támogatott intézkedés itt is, ott is, rosszult fest az élet gyakorlatában. Elhangzott a tévében, megfogalmazta már alapszervezeti párttitkár és szakszervezeti funkcionárius, hogy a munkások több helyen túllóznak tartják az első kategóriába sorolt vezetőket nyereségrészesedését. Szegeden is feszegetik ezt a kérdést, különösen miután ismertté váltak az 1968. évi gazdálkodás eredményeként kifizetett részesedések.

Ha sokan mondják ugyanazt, akkor érdemes odafigyelni. Természetesen nem az olyanok érdekelnék minket, akik nagy hangon, rosszindulatúan kinyilatko-

zatják, hogy „új munkárisztokrácia van kialakulóban”, vagy akik a „mindenkinek egy gyomra van” megtevesztő, hamis okoskodással próbálnak hangulatot kelteni. Az eféle hatásvadász „bedobások” célja az egyenlőségi népszerűsítése és elfogadtatása. Pedig az egyenlőségi való törekvés a szocializmusban lényegében fellépés a közösség érdekei ellen. Az egyenlőségi gúzsba kötné a vállalatok számára oly nélkülözhetetlen kezdeményező készséget, és végső fokon csökkentené a részesedési alapot, így a munkások jövedelmét is. A Szakszervezetek Megyei Tanácsának vezető titkára egy tanácskozáson nemrég arra figyelmeztetett: az igazságot elkövető okoskodások azért hullottak néhol termékeny talajra Szegeden is, mert azokat nem cáfolták meg rögtön a valóság tényeivel. S mivel a hamis próféták gyakran felpaprikázták a „kinek-kinek munkája szerint” elv védelmezőit, ebben a gyakran hangos vitában nem mindig figyeltek oda a tömegesen jelentkező józannabb érvekre. Ezek lényegében így szólnak: a differenciális módszereit érdemes lenne tovább fejleszteni, finomítani, mert hátha nem a jelenleg érvényben levők a legüdvözítőbbek. Ezeket a viszonylag sokak szájából elhangzó aggodalmakat már vétek volna elengedni a fülünk mellett. Mivel leinkább abból a tapasztalatból táplálkozunk, hogy a vezetők és a beosztottak között nagyok a kereseti különbségek, mindenképpen válaszolni kell rájuk. Tényekkel, meggyőző módon, nehogy később is zavart okozzanak a félreértések.

Sok részesedést kaptak az első kategóriába sorolt vezetők a vállalatoknál? Lehet, hogy néhol igen. Vegyük azonban példának egy szegedi üzemet, amely 400 embert foglalkoztat. Az igazgatónak, a főmérnöknek és a főkönyvelőnek 10-10 ezer, a 18 középszintű vezetőnek 4-4 ezer, a 379 munkásnak és alkalmazottnak átlagban számítva 1400-1400 forintot adtak a részesedési alapról. Volt, aki azt mondotta: „Sok a tízezer, kevés az 1400, hiszen a mi kezünk termeli a javakat, s tulajdonképpen mi tartjuk el az igazgatót is.” De vajon így van-e? Ebben a gyárban egy évvel korábban csak 900 forintot kaptak a munkások, tehát a 68-as esztendő 500 forinttal gyarapította egyéni jövedelmüket. És miért? Eltekintve most a jövedelem-elvonási rendszer kezdeti hiányosságaitól, — amelynek következtében jónéhány helyen indokolatlanul magas nyereség realizálódott — nyilvánvalóan azért, mert a vezetőség rugalmasan, a szükségleteknek megfelelően változtatta a termelési profilt, a gyártmányösszetételt, ügyesen kereskedett, tördölt a műszaki fejlesztéssel stb. Ha nem így dolgozik, akkor hiába termel a kétkézi munkás, a termékek raktárba kerülnek és senki nem lát pénzt belőle. A nagyobb jövedelem tehát elsősorban a vezetőségnek köszönhető, amely helyzeténél fogva át tudta tekinteni az üzem lényeges problémáit és képes volt idejében intézkedni a bajok elhárításáról. Ez azonban rengeteg gondnal, fejtöréssel, nyugtalansággal, felelősséggel jár. Következésképpen ennek arányában kell anyagilag is megbecsülni.

Azt ma már — az összegyűlt tapasztalatokat és véleményeket figyelembe véve — vizsgálható és vizsgálható kérdésnek tekintik a legilletékesebb szervek is, hogy a jelenlegi kategóriázási arányok, differenciálásokon miként lehet javítható módosítani. Sok szó esik arról: a nyereségrészesedések elosztását érdemes lenne úgy korrigálni, hogy az első és a harmadik kategóriás csoportok között ne legyenek akkora különbség. Tagadhatatlan, elvérté előfordulnak kirívó esetek, s ezen nem árt gondolkodni. De ha nem vizsgálunk egy rossz intézkedés utat engedhet a nivellálási törekvéseknek, amiből nem sülné ki semmi jó. Szó van arról, hogy a vállalat legfőbb vezetőinek részesedése a lehetséges 80 százaléknál kevesebb legyen és a különbözetet alabéresítsék. Így — mondják többen — a vezetők és a munkások bére között létrejönne az igazságos különbség és az anyagi ösztönzés is megmaradna.

Ezek észrevételek. Nyilvánvaló, csak alapos mérlegelés után dönthető el, milyen módosításokra van szükség a részesedési alapok elosztásában. Egy bizonyos: a jövőben is azoknak kell többet kapniuk a vállalati nyereségből, akik többet tettek azért, hogy az létrejöjjön. Semmilyen kicsinyes egyéni szempont, rövidlátás vagy irigység nem lehet irányadó, mert ennek az egész társadalom látna kárát.

F. NAGY ISTVÁN

PÉNTEK, 1969. ÁPRILIS 11.

DELMAGYARORSZÁG 3

A tervezés és az esztétika

Az IPARTERV budapesti székházában fiatal iparművészek művészi munkáit állítják ki, amelyeket az építészek felhasználhatnak ter-

vezéseiknél. Az Iparművészeti Vállalat és az IPARTERV együttműködésének célja: esztétikusabb épületek tervezése.